

[Grethe Philip.]

folketingets medlemmer skulle kunne foretage en blot nogenlunde seriøs vurdering af samfundsøkonomien uden dette materiale, og jeg vil meget bede til, at den strøm af værdifuld information, vi hidtil har fået, fortsætter.

Skal man i få ord samle de økonomiske problemer, der særligt trænger sig på, må det blive følgende: galoperende inflation, stigende underskud på betalingsbalancen, der yderligere vil øges betydeligt som følge af stigende oliepriser, eksplosive tendenser i det offentliges udgifter og forvarsler om nedadgående konjunkturer og eventuelt truende ledighed.

Midt i alt dette møder vi så en stadig kraftigere reaktion fra borgerne imod et stigende skattetryk. Og desværre ikke blot det, men også en tydelig uligevægt mellem på den ene side de krav, der stilles til offentlig service, og på den anden side forståelsen for, at øgede offentlige ydelser og service koster penge og ressourcer, og at dette nu engang ikke kan undgå at forminske det beløb, der bliver tilbage til privat fri disposition, når skatterne er betalt. Det er en blanding af økonomisk og politisk betonedede problemer, der nu skærpes kraftigt, fordi vores bytteforhold til udlandet er blevet ringere og vores produktion dermed er blevet mindre værd. Vi skal til at indstille os på, at de glade tresseres tid er forbi. Livremmen skal sættes strammere.

For at rette op på den manglende balance i samfundsøkonomien skal vi sætte ind med forskelligt værktøj, efter min mening først og fremmest med en indkomspolitik, men også med både pris- og pengepolitik. Det vil debatten dreje sig om på andre af folketingets møder. I dag er det særlig finansloven og finanspolitikken, der skal i søgelyset. En finanspolitisk stramning er i denne situation absolut nødvendig. Men hvor stærkt der skal strammes, og på hvilken måde det skal ske, det er et spørgsmål.

Det er jo ikke så mange år siden, vi her i salen med stor alvor drøftede, om kasseoverskuddet skulle være 500 mill. kr. større eller mindre. Nu er vi blevet klogere og ved, at hverken kasseoverskud eller overskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet er entydige størrelser ved bedømmelse af den finanspolitiske stramning. Det er ikke ligeegyldigt,

på hvilket niveau statens indtægter og udgifter ligger, heller ikke om overskuddet nås ved at sætte skatterne op eller ved at formindske udgifterne. Jeg tror, vi under drøftelserne af finanspolitikken som konjunkturregulerende middel vil kunne have stort udbytte af at inddrage vismændenes nye modeller om de forskellige finansieringsformers virkninger på efterspørgslen i vore overvejelser. Jeg regner med, at dette vil ske allerede nu i PØ-udvalget, når vi skal til at drøfte regeringens forslag til besparelser og andre foranstaltninger for at holde igen på omkostningerne. Der er i hvert fald en meget nær sammenhæng mellem f. eks. indkomspolitikken og finanspolitikken, som vi nu må have bedst muligt klarlagt. Jo mere det bliver finanspolitikken, der skal være det bærende redskab til at holde igen på efterspørgslen, jo kraftigere bliver vi nødt til at sætte ind over for det offentliges udgifter.

En finanspolitisk stramning er påkrævet, som jeg her har sagt, på grund af den svigtende balance i vor økonomi, der viser sig ved prisstigninger og betalingsbalanceunderskud. Tilbageholdenhed i udgifterne er som sagt absolut nødvendig, men det er også nødvendigt for at hindre et øget skattetryk. Der tales nu fra forskellig side om, at udgifterne skal ned for at lette skatte trykket. Jeg tror også, at hr. Christophersen var noget inde på denne tanke, og finansministeren har sagt noget af det samme. Men er det ikke letsindig tale, der ikke kan undgå at vildlede vælgerne og give bagslag? Der ligger jo slet ikke noget om en skatteletelse, og jeg tænker her på en lettelse i de samlede skatter, lige uden for døren, bare vi passer lidt på udgifterne. Nej, de barske realiteter er jo, at vi står over for stærkt øgede udgifter og en tendens til et øget skattetryk, og det er det, vi skal søge at afværge.

Vi får i det kommende år flere folkepensionister, flere invalidepensionister, flere plejehjem og hjemmehjælpere og flere børnehaver og dagplejepladser m. v., for nu blot at tage udviklingen inden for socialministeriets område. Enhver vil i øvrigt kunne få nærmere oplysninger herom ved at gennemgå anmærkningerne til finanslovsforslaget.

Tendensen går jo også opad på andre områder, f. eks. sygehuse og uddannelse, for at tage et par af de store områder i vækst.